

Tárgy: Tájékoztató a 16 évesek problémájáról

Sorszám: 3

Előkészítette: Szent Lázár Alapítvány
Kovács Ildikó Igazgató

Döntéshozatal módja:
Egyszerű szótöbbség

Tárgyalás módja:
Nyilvános ülés

Egyéb előterjesztés

Békés Város Képviselő-testülete

Oktatási, Kulturális és Sport Bizottsága

2015. szeptember 29-i ülésére

Tisztelt Bizottság!

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 287/2015. (VI.25.) határozatával jóváhagyta a 2015. II. félévre vonatkozó munkatervét, mely szerint az Oktatási, Kulturális és Sport Bizottság a 2015. szeptemberi ülésén tárgyalja meg a 16 évesek problémájáról szóló tájékoztatót.

Kovács Ildikó, a Szent Lázár Alapítvány igazgatója eleget téve a felkérésnek elkészítette tájékoztatóját, melyet mellékelten terjesztünk a Tisztelt Bizottság elé.

Az anyag a téma komplexitását hűen tükrözi. A feladatként, célként felsorolt elemeket külön-külön számos dokumentumban megtalálhatjuk, pl.:

- az óvodai nevelési programokban,
- iskolai pedagógiai programokban,
- szociális szolgáltatásszervezési koncepcióban,
- a város sport, közművelődési rendeleteiben, koncepcióiban,
- a város ifjúsági koncepciójában,
- a júniusban elfogadott esélyegyenlőségi koncepcióban
- a drogellenes stratégiában.

Kovács Ildikónak köszönjük, hogy összegyűjtötte a felmerülő problémákat. Az így elének tárt anyag sokkoló és figyelemfelhívó, a kijelölt célok pedig fontosak. Pályázati források nélkül azonban egy részük meghaladja az önkormányzat lehetőségeit (pl. az ifjúsági közösségi tér), vagy egyházi és állami intézményfenntartók hatáskörébe tartozó kérdéseket feszeget (mint pl. az ifjúságvédelmi felelősök foglalkoztatása, ami ráadásul intézményenként kb. 4 millió forint államilag nem támogatott kiadást jelent).

A nyár folyamán az önkormányzat anyagi támogatása mellett a Békés Városi Szociális Szolgáltató Központ megszervezte az ifjúsági kortárs segítők egyhetes képzését, ami az intézmény és az előadók, de a résztvevők szerint is hasznos volt. Ezt a következő években is folytatni kívánjuk.

Fontosnak tartjuk, hogy önkormányzati és intézményi pályázataink benyújtásakor az itt feltárt problémák enyhítésére is figyelemmel legyünk.

Kérem a T. Bizottságot, hogy a tájékoztatót szíveskedjen megvitatni és az alábbi határozati javaslatot elfogadni.

Határozati javaslat:

Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének Oktatási, Kulturális és Sport Bizottsága a 16 évesek problémájáról szóló tájékoztatót tudomásul veszi. A bizottság kéri az érintetteket, hogy jövőbeni pályázataik, fejlesztéseik során a dokumentumban megfogalmazottakat horizontális célként a pályázat témájától függetlenül vegyék figyelembe.

Határidő: értelem szerint

Felelős: Deákné Domonkos Julianna bizottsági elnök

Békés, 2015. szeptember 24.

**Deákné Domonkos Julianna
bizottsági elnök**

TÁJÉKOZTATÓ A 16 ÉVESEK PROBLÉMÁJÁRÓL

Az alábbiakban tájékozódhatnak azokról a problémákról és esetleges megoldásokról, problémakezelési módszerekről, amelyek a 16 éves korosztályt érinthetik városunkban. Az előterjesztéshez szükséges anyagot a BVSZSZK munkatársai állították össze. **Tulajdonképpen egyrészt a bizottságnak tudnia kell ezekről a problémákról, másrészt pedig figyelemmel kell eljárni ebben a témában egy-egy pályázat benyújtásakor. Véleményem szerint a BVSZSZK lehetőségeihez mérten jól ismeri és jól kezeli ezeket a problémákat, azonban szükséges lehet számukra akár anyagi segítség nyújtása is (cél támogatás).**

A gyermekvédelem egyik legnagyobb dilemmája a nem tanköteles, 16. életévüket betöltött, de nappali tanulói jogviszonnyal nem rendelkező, az oktatásból lemorzsolódott tanulók egyéni motivációjának fenntartása, mellyel individuális illetve társadalmi haszon jön létre.

A 16. életévüket betöltött tanulók idő előtti, szakképzettség nélküli lemorzsolódása az oktatási intézményből több okra vezethető vissza. Az elsődleges szocializációs közegen (családban több generációs munkanélküliség, családi támogatás hiánya, alacsony iskolázottság, a nehéz anyagi körülmények, a tudás alapú boldogulásban vetett hitetlenség, annak értéktelensége, egyéni tanulási nehézség) túl a másodlagos szocializációs közeg (elsősorban a kortárs befolyásoltság) emelhető ki prioritásként a probléma fő gyökereiként. A társuló deficitiek tovább súlyosbítják a tanulási problémával, gyakran mentális károsodással küzdő fiatalokat (szervedélybetegség, kriminalizációs behatás). A tanulmányok idő előtti befejezése előtt tapasztalható hiányos kompetenciák (felelősségérzet, kötelességtudat, alkalmazkodási képesség, stb.) felerősödnek és a rengeteg szabadidővel rendelkező fiatalok a jövőnélküliségbe, a hedonisztikus és anomált közegben lézengenek. A probléma komplexitására való tekintettel, a korai prevencióra szükséges helyezni a hangsúlyt:

- az óvodai nevelésben átfogó, minden területre kiterjedő fejlesztés, érték közvetítés, ez megvalósítható az óvodai gyermekvédelmi felelős támogatásával (ha van ilyen)
- az általános iskola 1. osztályában feltérképezni a kisgyermek mely irányba orientálódik leghatékonyabban és ezen sikerek támogatása. Az a gyermek, mely az elő évben sikeresen és eredményesen teljesít az iskolában, kevésbé fog lemorzsolódni. Ehhez a pedagógusok elhivatott odafigyelése szükséges, melyhez az iskolában főállásban lenne szükség iskolai szociális munkás alkalmazására, megfelelő infrastruktúrával ellátva. Szükséges lenne az oktatási intézményekben gyermek és ifjúságvédelmi felelősökre.
- valós, tényleges tehetséggondozás
- Közösségi kompetenciát erősítő programok szervezése- családi napok, kirándulások, táborozás A közösségi és szabadidős programok között – a rendelkezésre álló eszközök, felszerelések, lehetőségek függvényében – helyet kaphatnának a különböző sporttevékenységek is. A sport a szórakozás és az örömkeltés mellett fejleszti a kapcsolatteremtő képességet, a toleranciát, az egészséges életmódot, a testkultúrát, a testi és lelki alkalmazkodást, illetve a fizikai és lelki kondíciót
- Pályaválasztási tanácsadás: Segítség adása az elkövetkezendő felvételire, a megfelelő iskolatípus kiválasztása. A személyiség feltérképezése, a jó döntés meghozatala érdekében. Pozitív kiindulási pont: lehetőségek megfogalmazása, erőforrások számbavétele: egyénben és a családban rejlő lehetőségek; alternatívák, reális lehetőségekre való koncentráció, önszabályozás, innováció.

- Primer prevenció keretében a gyermekek, fiatalok körében rizikó személyiségek feltérképezése, akik pszichésen labilisak, szociökonomiai tényezők kapcsán pszichés károsodásra fogékonyak. Egyéni terápia keretében a személyiség integritása felnőttkorra megtartható, és a vulnerabilitás mérsékelhető. Az essenciális rizikótényezők mellett fiatal felnőttkorra a labilis önértékelés, erős szociális presztízs iránti igény, rigid és magas munkatempó, hajszoltság, nemritkán agresszív rivalizálás jellemző. Igen érzékenyek a kudarcra. Mindehhez nemritkán érzelmi üresség is járul, embertársai iránti nemtörődömséggel. A rizikószemélyiség kiszűrés a gyermekvédelme feladata. Az egyébként is hátrányos szociális háttérrel rendelkező személyiségnek sokszor nem is „objektív” szociális támogatásra van szüksége, elég ha érzi a bajba jutott, hogy krízishelyzetében mögötte állnak. Az analitikus megoldást énerősítésnek mondjuk: támogatjuk, mellette állunk, az önértékelését emeljük.
- Interperszonális készségek fejlesztése: A családon belüli interakciók elősegítése érdekében az aktív figyelem, a célkitűzés, a visszajelzés, a teljesítményértékelés, az önfegyelem, a meggyőzés és a konfliktusmegoldás, mint érdekérvényesítési, és asszertív stratégia. Az önismereti részben elsősorban a pozitív énkép kialakítása, az élmény – tudatosítás – kommunikáció egységének megteremtése, és az indulatkezelés problematikája áll.
- A humánus magatartásminták, szokások átadása, erősítése a gyermekek jellem formálásával, adekvát szerepek betöltéséhez szükséges technikák elsajátíttatása (életkori kríziseken való átsegítés)
- Egészséges életmód elsajátítását elősegítő prevenciós programok; egészségtudatos életmód kialakítása, közvetítése – sport programok, nyári tábor sport szekciók
- Infokommunikációs eszközök térítésmentes biztosítása – annak adekvát kezelésének átadása, internet veszélyeire való felhívás
- Gyermeki jogok, kötelezettségek közvetítése, tudatosítása
- A tini kismamák felkészítése az anyaságra, tanulmányiak befejezésének előmozdítása
- A város fiataljai körében az önkéntes munkára irányuló felhívás, civil szervezetekben való feladatvállalásra motiválás. Együtműködés a helyi médiával a fiatalok naprakész információhoz juttatása érdekében. Békési Önkéntes nap létrehozása, az önkéntes munka népszerűsítésére. Fiatal InfoPONT LÉTREHOZÁSA, MELY KÖZÖSSÉGI Térként funkcionálhatna, egy a város frekvenciáltabb részében, ahol fiatalok által preferált programok valósulhatnak meg **hetente**.
- Kérdezzük meg a 7 – 8. osztályosokat anonim kérdőívvel mit szeretnének a városban, miért maradnának itthon, mit szeretnek és mit nem Békésen
- A tanévben működő programok tanszünetekre való átvezetése. Az iskoláknak segítség nyújtása abban, hogy egymás programjait megismerjék.
- Békés Városban rendszeres programok szervezése, melyek részét képezik a felvilágosító előadások egészségügyi és drogmegelőzési szempontból is. El kell érni, hogy a prevenciót szolgáló programok a gyermekek, fiatalok több rétegét fogják át, beleértve azokat, akik a közoktatásban, felsőoktatásban vesznek részt. Bővíteni kell a programokban résztvevők körét.

Békés, 2015. szeptember 14.

Kovács Ildikó
Igazgató